

Tisková zpráva

Politická kultura veřejně činných lidí – březen 2017

- ⊙ Nejlépe česká veřejnost hodnotí politickou kulturu představitelů místních samospráv, nejhůře jsou v tomto ohledu hodnoceni politici TOP 09 a poslanci.
- ⊙ V porovnání s loňskem se výrazně zhoršilo vnímání politické kultury u politiků ČSSD, určité zhoršení bylo zaznamenáno i v případě členů vlády, politiků KDU-ČSL, politiků TOP 09, představitelů krajských samospráv a politiků ANO. Oproti roku 2015 se zhoršilo rovněž hodnocení politické kultury představitelů místních samospráv a senátorů. Naopak pozvolné zlepšování od roku 2013 je patrné v případě politiků ODS.

Zpracoval:

Jan Červenka

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 586; email: jan.cervenka@soc.cas.cz

V březnu Centrum pro výzkum veřejného mínění zjišťovalo, jak obyvatelé ČR hodnotí politickou kulturu veřejně činných lidí, tedy to, jak mezi sebou jednájí, jak na veřejnosti vystupují a jak informují o problémech¹.

Tabulka 1: Politická kultura veřejně činných lidí (%)

	velmi dobrá	spíše dobrá	spíše špatná	velmi špatná	neví	+/-
představitelé místních (obecních) samospráv	8	47	25	9	11	55/34
politici ANO	6	35	31	16	12	41/47
představitelé krajských samospráv	2	31	31	9	27	33/40
politici KSČM	5	27	31	19	18	32/50
politici ČSSD	3	29	38	18	12	32/56
politici KDU-ČSL	3	27	38	16	16	30/54
členové vlády	1	28	44	21	6	29/65
senátoři	1	26	42	19	12	27/61
politici SPD	3	20	31	14	32	23/45
politici ODS	2	21	37	25	15	23/62
politici Úsvitu – Národní koalice	2	20	30	18	30	22/48
poslanci	0	19	50	25	6	19/75
politici TOP 09	1	16	40	29	14	17/69

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 6. – 19. 3. 2017, 1045 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Výsledky zachycené v tabulce 1 ukazují, že relativně nejlépe ze skupin zařazených do výzkumu v současnosti lidé hodnotí představitele místních (obecních) samospráv, když v jejich případě nadpoloviční většina (55 %) dotázaných soudí, že jejich politická kultura je dobrá, zatímco opačný názor zastává třetina (34 %) veřejnosti. U všech dalších hodnocených skupin pak už negativní hodnocení jejich politické kultury převažuje nad hodnocením kladným. Relativně nejlépe z nich je hodnocena politická kultura v případě politiků ANO (41 % dobrá, 47 % špatná) a představitelů krajských samospráv (33 % dobrá, 40 % špatná), u nichž převis negativního hodnocení nad pozitivním byl jen nevelký. Srovnatelný podíl pozitivního hodnocení s představiteli krajských samospráv na úrovni jedné třetiny, ovšem při podstatně vyšším podílu negativního hodnocení politické kultury, byl zjištěn u politiků KSČM (32 % dobrá, 50 % špatná) a politiků ČSSD (32 % dobrá, 56 % špatná), za nimiž v těsném odstupu z hlediska podílu pozitivního

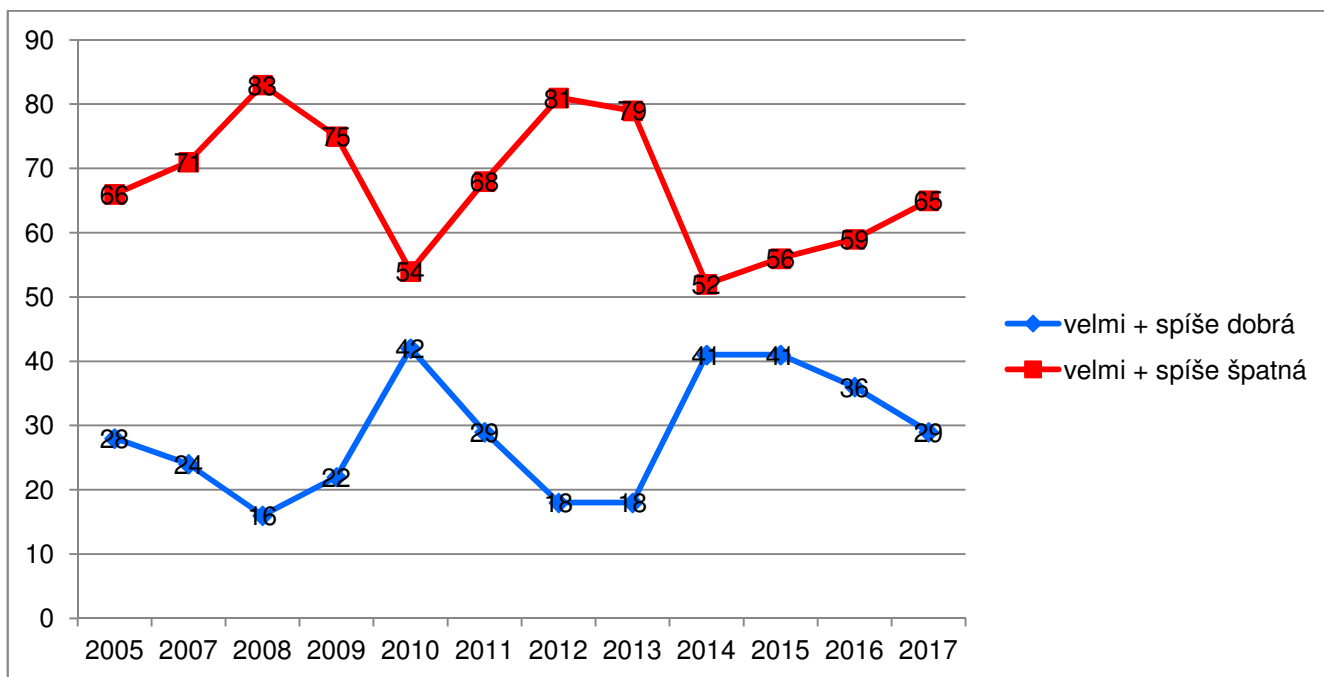
¹ Otázka: „Zajímalo by nás, co si myslíte o politické kultuře veřejně činných lidí, tedy o tom, jak mezi sebou jednájí, jak na veřejnosti vystupují a informují o problémech. Jaká je podle Vás politická kultura a) členů vlády, b) poslanců, c) senátorů, d) představitelů krajské samosprávy, e) představitelů místní (obecní) samosprávy, f) politiků ANO, g) politiků ČSSD, h) politiků KDU-ČSL, i) politiků KSČM, j) politiků ODS, k) politiků Svobody a přímé demokracie, l) politiků TOP09, m) politiků Úsvitu – Národní koalice?“

hodnocení politické kultury následují politici KDU-ČSL (30 % dobrá, 54 % špatná), členové vlády (29 % dobrá, 65 % špatná) a senátoři (27 % dobrá, 61 % špatná). Méně než čtvrtina dotázaných hodnotí pozitivně politickou kulturu politiků SPD (23 % dobrá, 45 % špatná) a politiků Úsvitu – Národní koalice (22 % dobrá, 48 % špatná) a totéž při podstatně vyšším podílu negativního hodnocení šetření ukázalo v případě politiků ODS (23 % dobrá, 62 % špatná). Relativně nejhůře jsou hodnoceni poslanci (19 % dobrá, 75 % špatná) a politici TOP 09 (17 % dobrá, 69 % špatná).

Jak ukazují grafy 1a až 1k, v porovnání s předchozím výzkumem z března 2016 se výrazně propadlo hodnocení politiků ČSSD (zvýšení negativního a snížení pozitivního hodnocení o 11 procentních bodů) a určité zhoršení bylo zaznamenáno i v případě členů vlády (zvýšení negativního hodnocení o 6 procentních bodů a snížení pozitivního hodnocení o 7 procentních bodů), politiků KDU-ČSL (zvýšení negativního a snížení pozitivního hodnocení o 6 procentních bodů), politiků TOP 09 (zvýšení negativního a snížení pozitivního hodnocení o 5 procentních bodů), představitelů krajských samospráv (zvýšení negativního hodnocení o 4 procentní body) a politiků ANO (zvýšení negativního hodnocení o 4 procentní body).

Oproti roku 2015 se zhoršilo rovněž hodnocení politické kultury představitelů místních samospráv (zvýšení negativního hodnocení o 6 procentních bodů a snížení pozitivního hodnocení o 7 procentních bodů) a senátorů (zvýšení negativního hodnocení o 6 procentních bodů a snížení pozitivního hodnocení o 8 procentních bodů), ačkoli v obou případech změna oproti roku 2016 nepřekročila hranici statistické významnosti. Výrazně hůře než v roce 2015 je hodnocena i politická kultura představitelů krajských samospráv (pokles pozitivního hodnocení o 8 procentních bodů a vzestup negativního o 4 procentní body). Trend poklesu hodnocení od roku 2014 je patrný v případě politiků ANO, členů vlády, politiků TOP 09 a přes výkyvy také politiků ČSSD. Naopak pozvolné zlepšování od roku 2013 je patrné v případě politiků ODS, ačkoli změna oproti loňsku v jejich případě nepřekročila hranici statistické chyby.

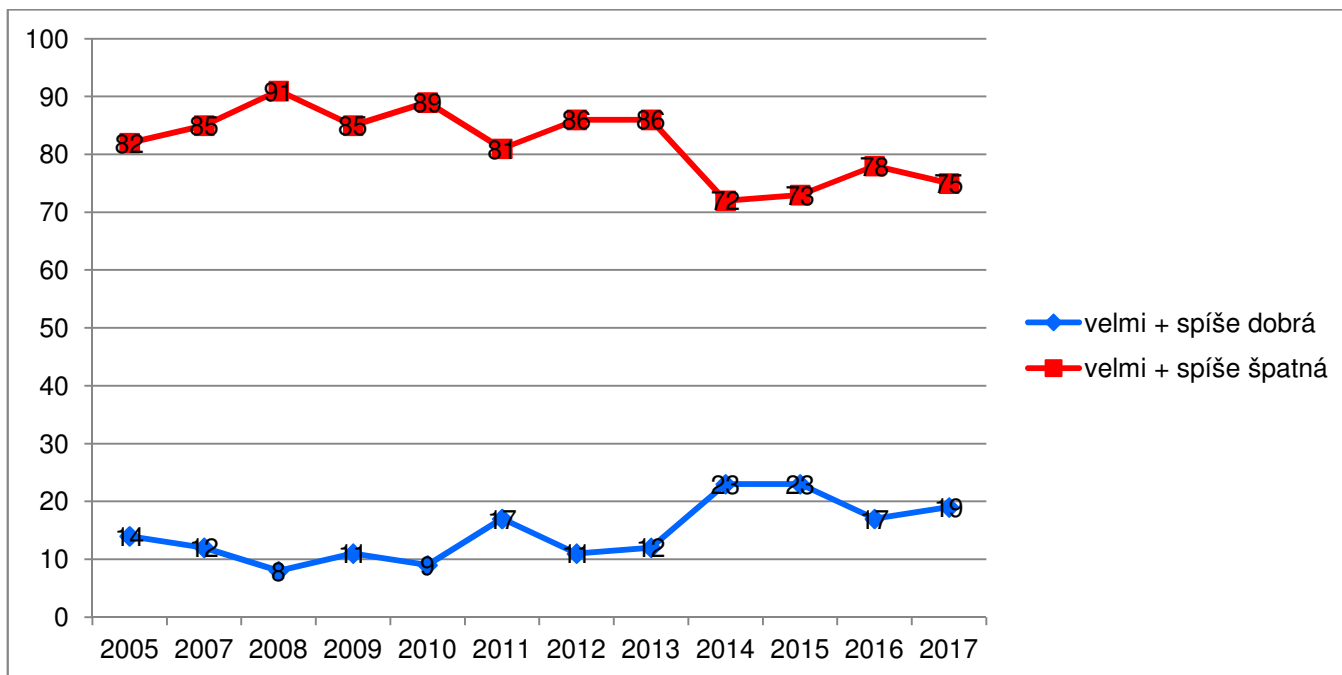
Graf 1a: Politická kultura veřejně činných lidí - členové vlády (%)

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

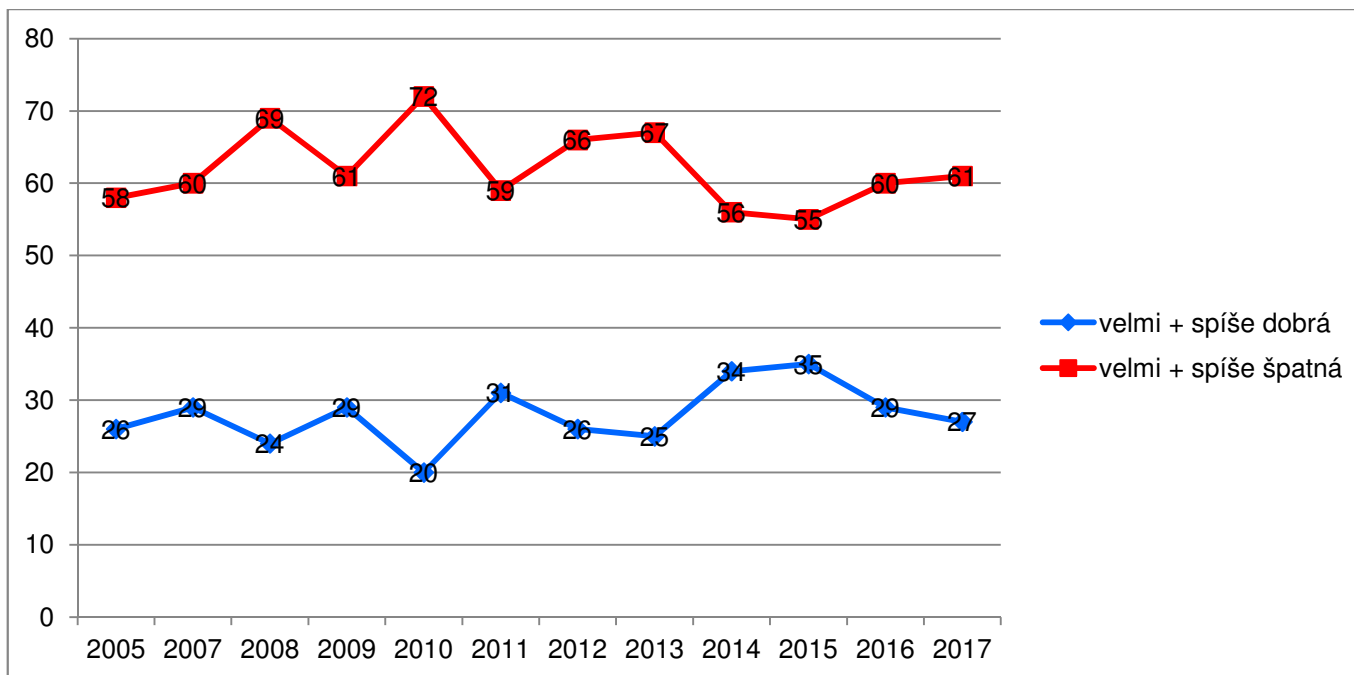
Graf 1b: Politická kultura veřejně činných lidí - poslanci (%)

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

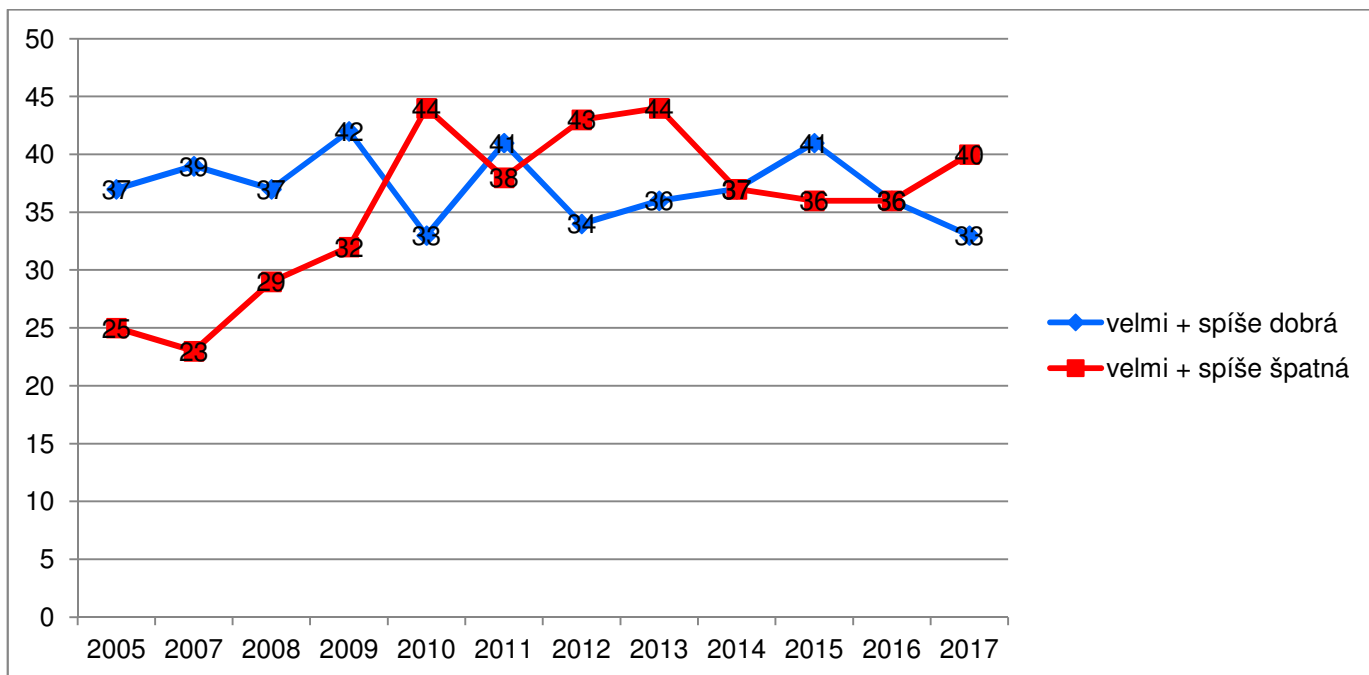
Graf 1c: Politická kultura veřejně činných lidí - senátoři (%)

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

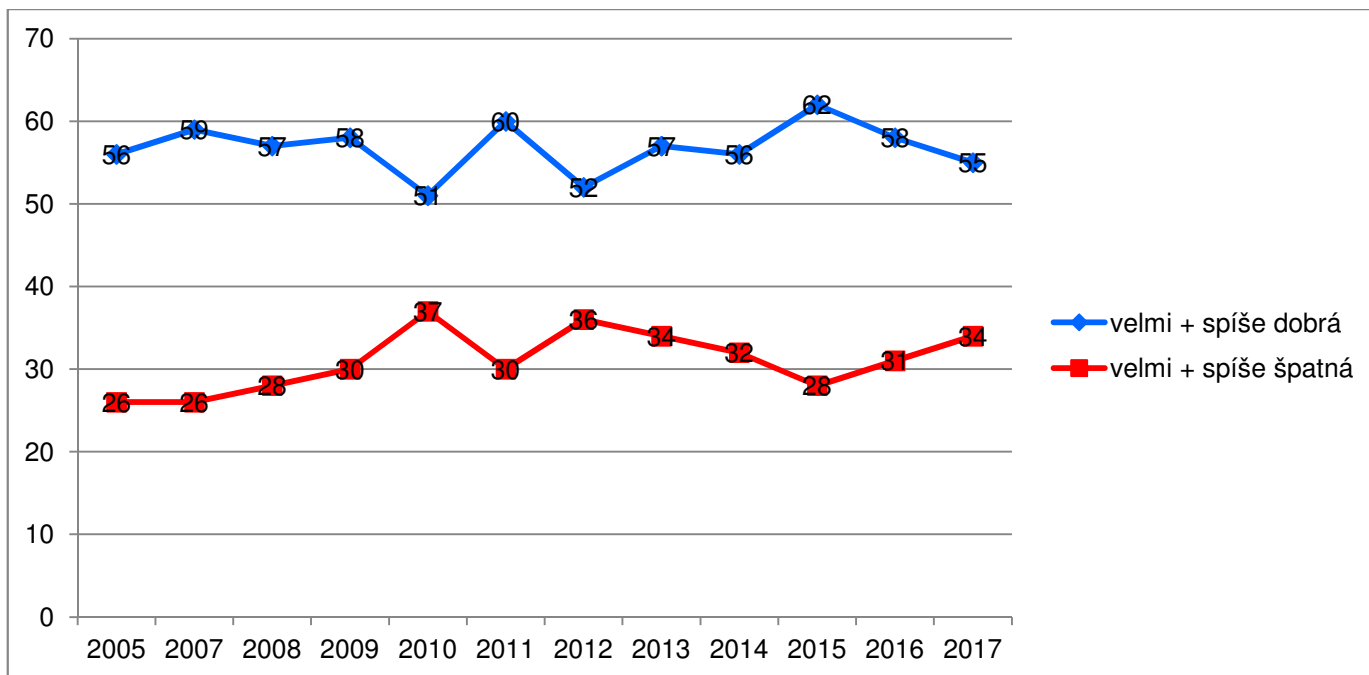
Graf 1d: Politická kultura veřejně činných lidí - představitelé krajských samospráv (%)

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

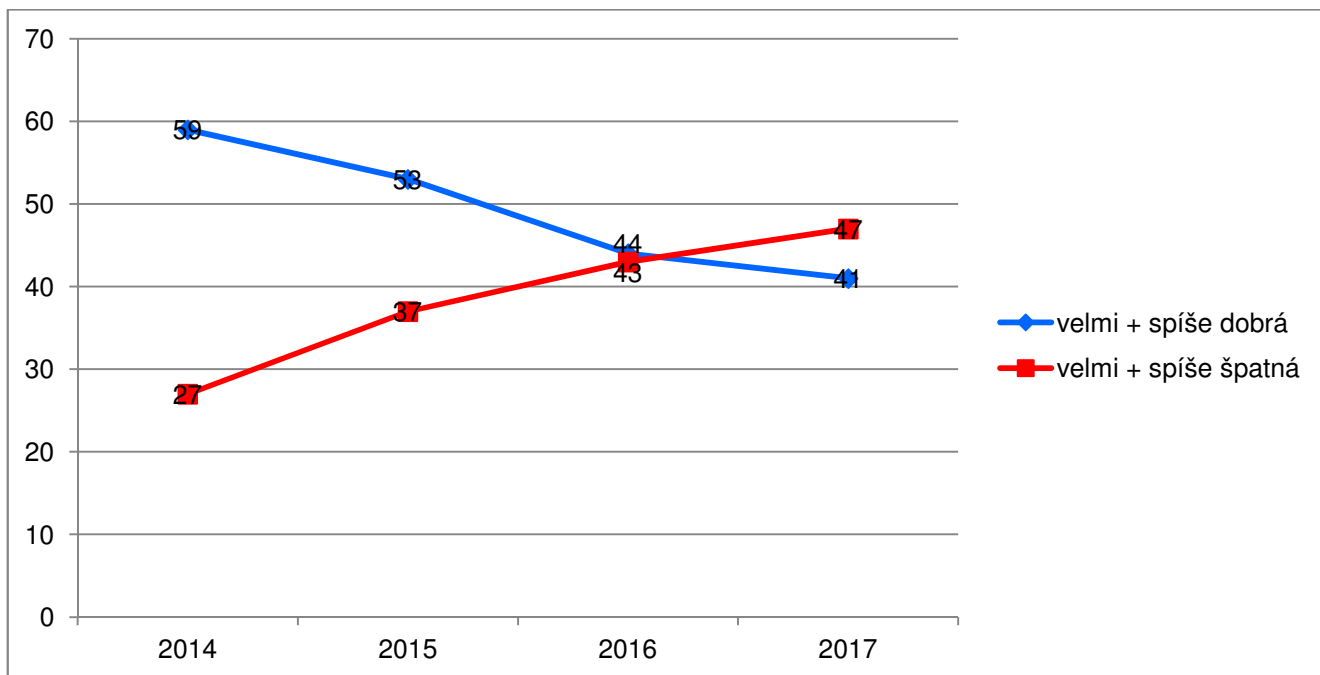
Graf 1e: Politická kultura veřejně činných lidí - představitelé místních samospráv (%)

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

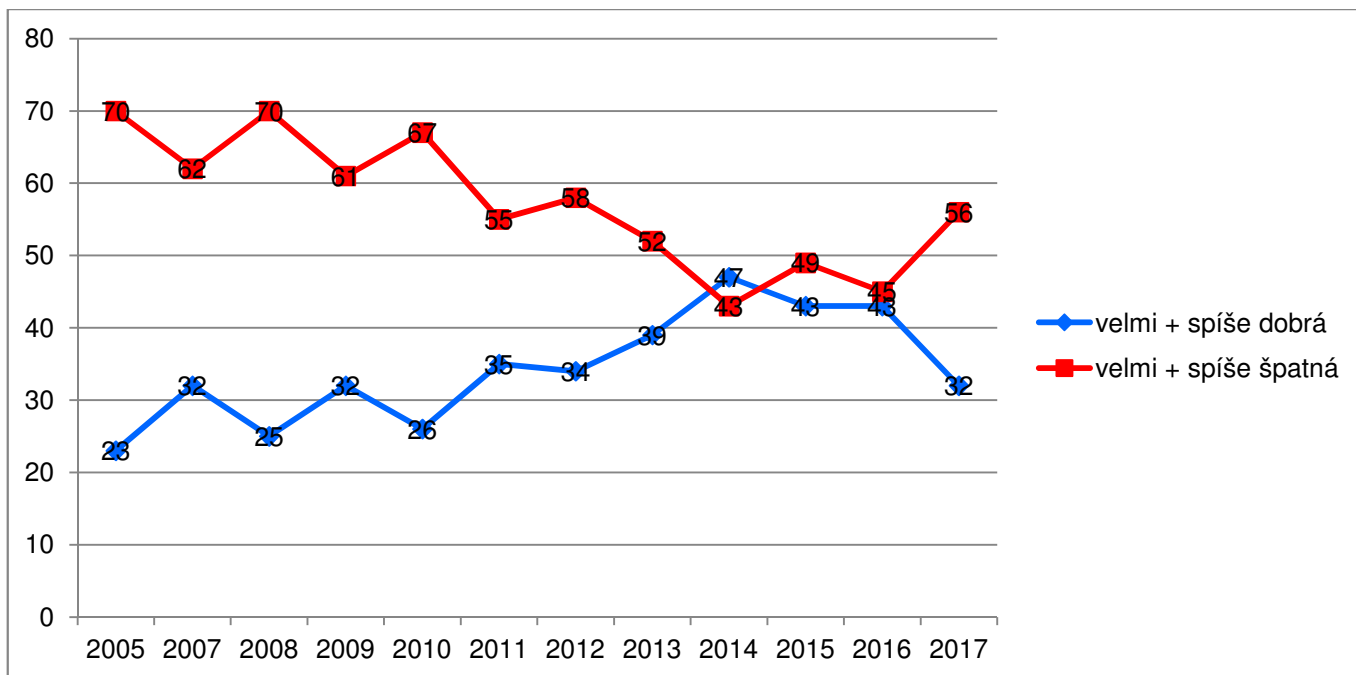
Graf 1f: Politická kultura veřejně činných lidí - politici ANO (%)

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

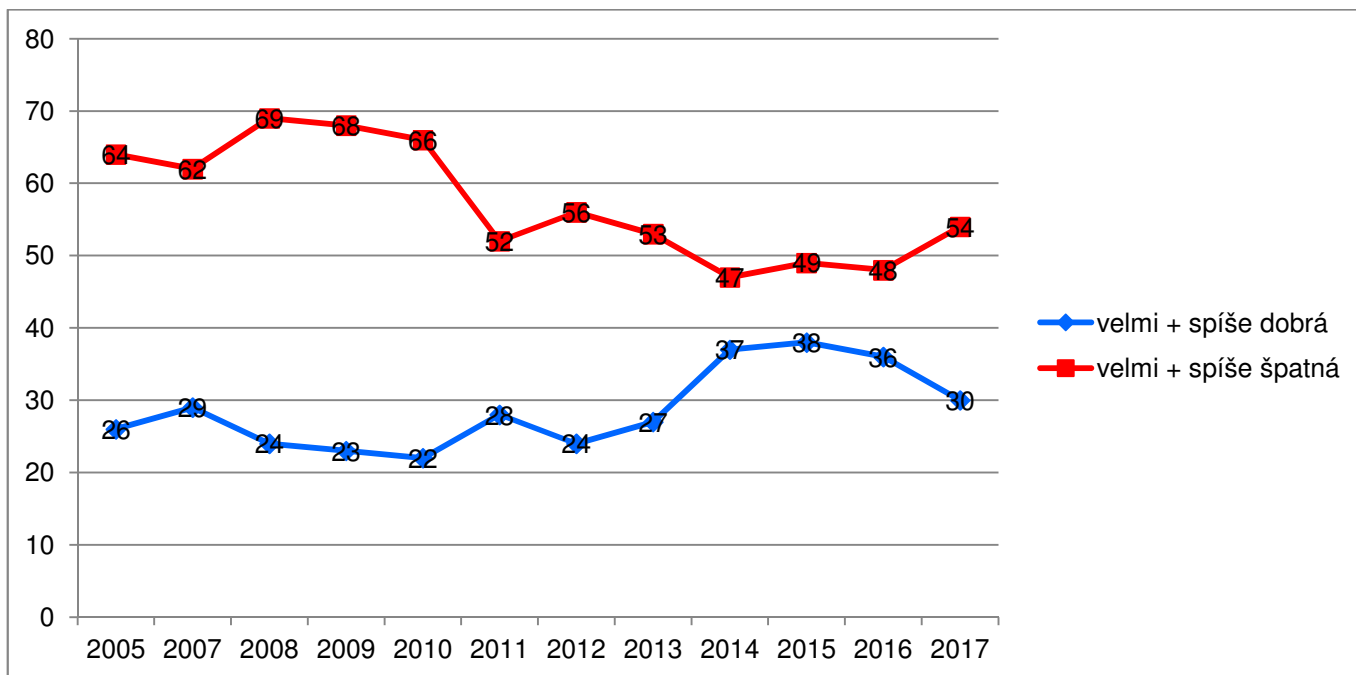
Graf 1g: Politická kultura veřejně činných lidí - politici ČSSD (%)

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

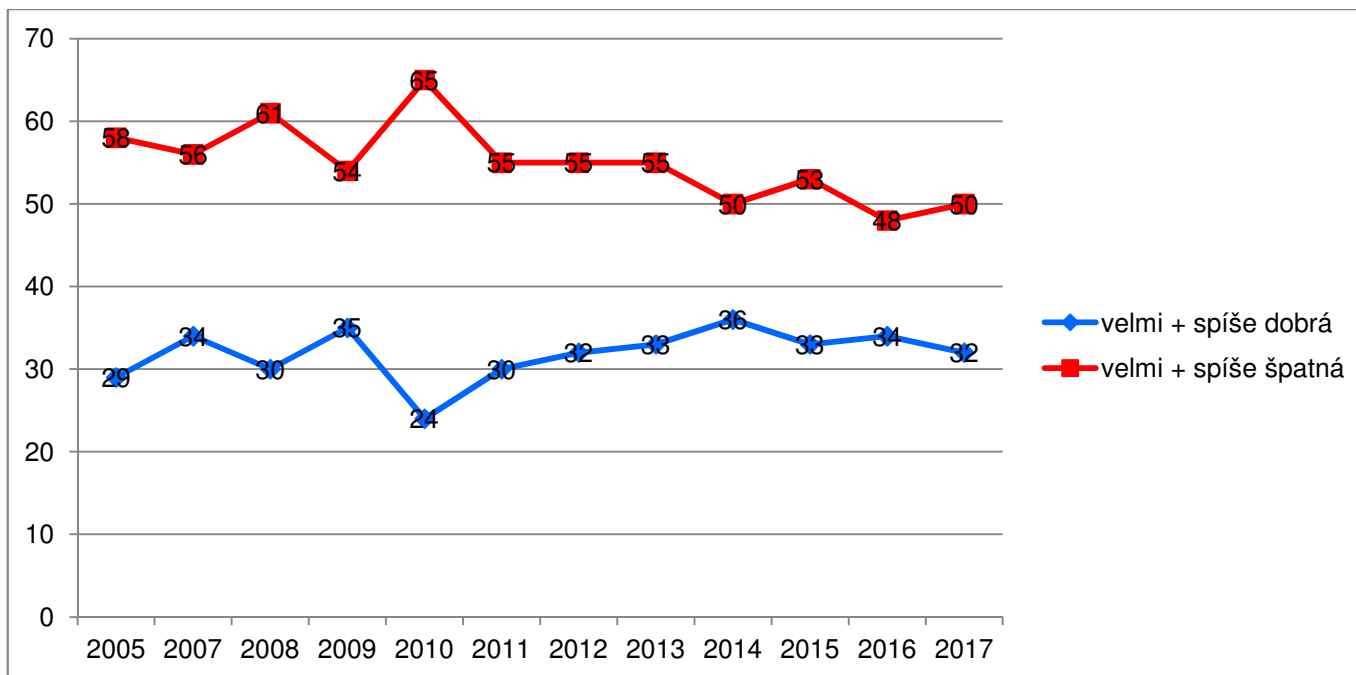
Graf 1h: Politická kultura veřejně činných lidí - politici KDU-ČSL (%)

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

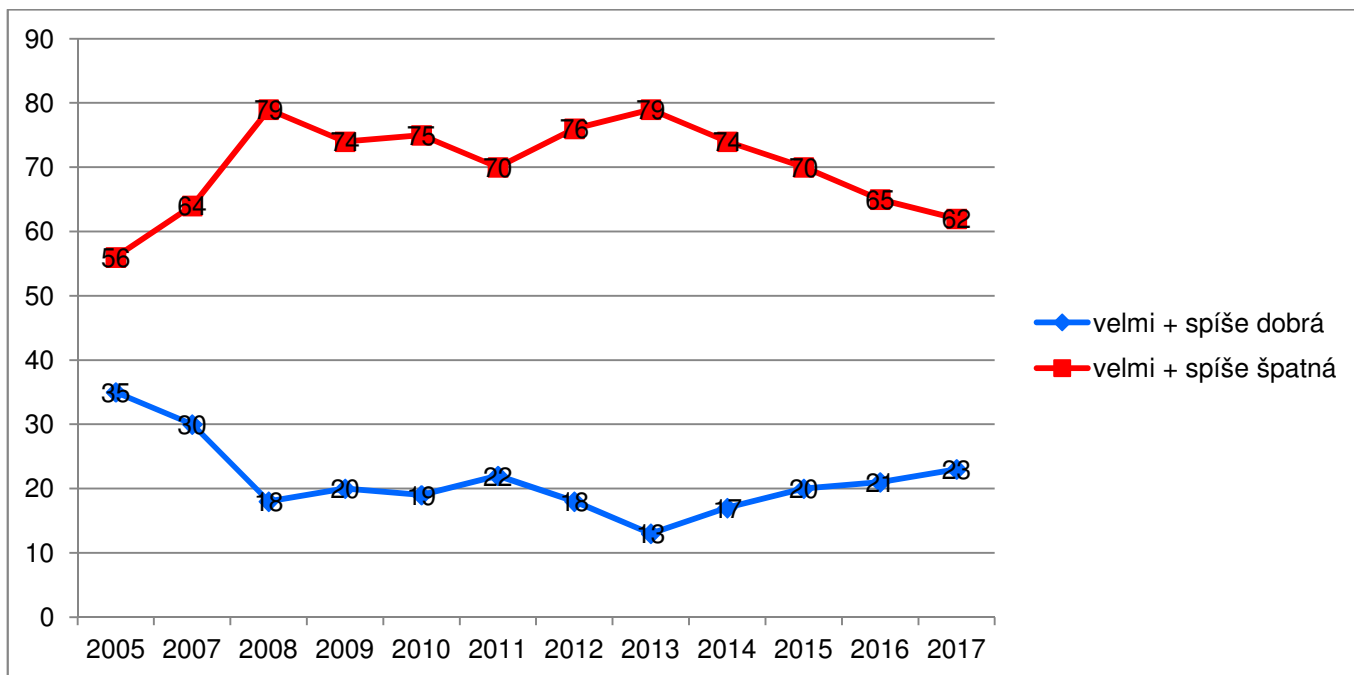
Graf 1i: Politická kultura veřejně činných lidí - politici KSČM (%)

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

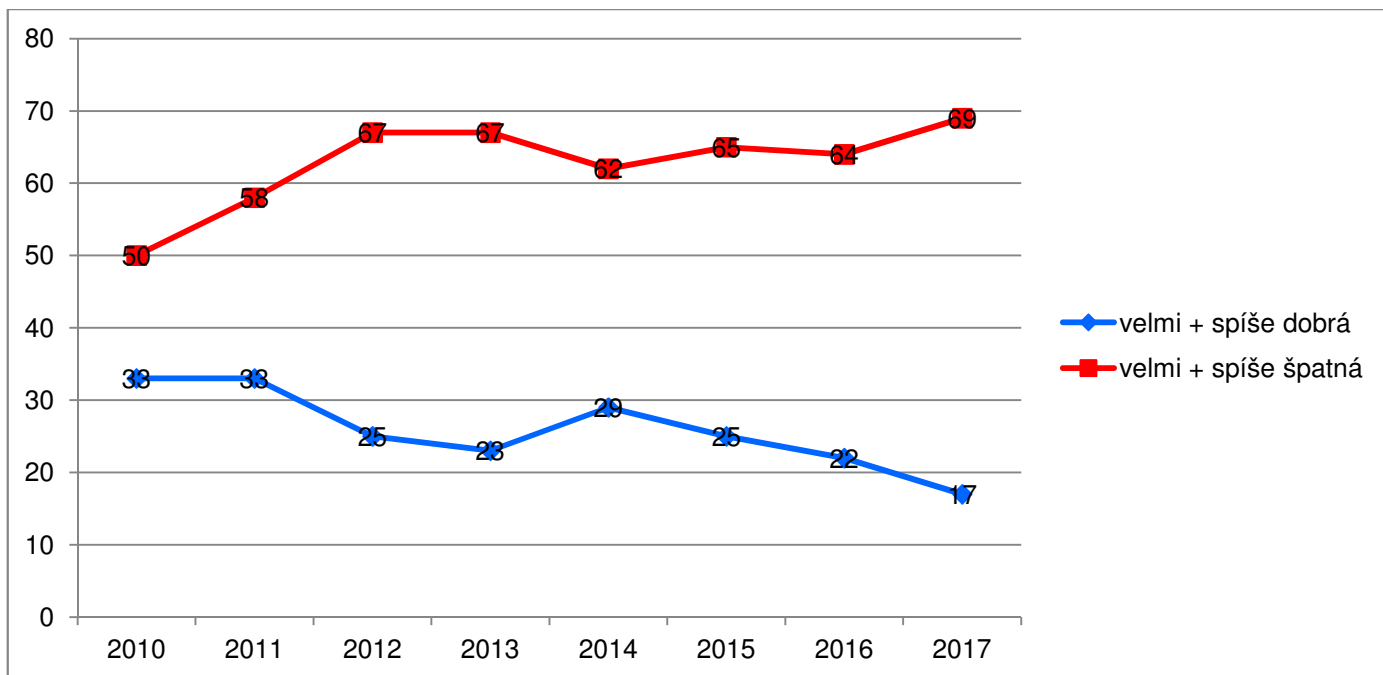
Graf 1j: Politická kultura veřejně činných lidí - politici ODS (%)

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 1k: Politická kultura veřejně činných lidí - politici TOP 09 (%)

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Podrobnější analýza ukázala, že stoupecí jednotlivých politických stran výrazně lépe hodnotí politiky ze stran, které sami preferují. Kromě toho voliči ČSSD relativně příznivěji hodnotili i politiky KSČM. Voliči ČSSD a ANO relativně příznivěji hodnotí členy vlády a představitele krajských samospráv, voliči ANO lépe vnímají i představitele místních samospráv. K téměř všem skupinám se naopak kritičtěji vymezují lidé, kteří by nešli volit a nemají žádnou preferovanou stranu. Ti, kdo preferují KSČM, jsou významně kritičtější ve vztahu k politikům TOP 09 a ODS. Příznivci ODS jsou kritičtější ve vztahu k politikům ANO.

Hodnocení politické kultury představitelů ústavních orgánů a samospráv výrazně koreluje s důvěrou v tyto orgány. Představitel vlády, parlamentu i samospráv a politiky ANO, ODS či TOP 09 lépe hodnotí dotázaní s dobrou životní úrovní své domácnosti. S výjimkou politiků KSČM, SPD a Úsvitu, kde se v tomto ohledu rozdíly neobjevily, u všech zkoumaných skupin se hodnocení zlepšuje s rostoucí spokojeností s politickou situací. Lidé ve věku nad 60 let příznivěji hodnotí politickou kulturu politiků ČSSD a KSČM, naopak kritičtější jsou k politikům ODS. Lidé ve věku 30 až 44 let se relativně kritičtěji staví k politikům ČSSD. Absolventi vysokých škol lépe hodnotí politickou kulturu politiků KDU-ČSL.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v17-03</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>6. - 19. 3. 2017</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1045</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>259</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PS.17</i>
<i>Kód tiskové zprávy:</i>	<i>ps170418</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>18. dubna 2017</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Jan Červenka</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.
